

# Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-i-nagrody/nagroda-kustosz-pamieci/2017/40259,Stowarzyszenie-Upamiętnienia-Ofiar-Zbrodni-Ukraińskich-Nacjonalistów.html>  
17.04.2024, 22:04

## Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów

Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów (SUOZUN) to organizacja pozarządowa z siedzibą we Wrocławiu, działająca na rzecz upamiętnienia tragicznego losu Polaków, którzy w latach 1943–1945 padli ofiarami zbrodni ukraińskich nacjonalistów z OUN i UPA. Praca Stowarzyszenia polega na ujawnianiu tych zbrodni i gromadzeniu dotyczącej ich dokumentacji, a także przeciwdziałaniu fałszowaniu informacji na temat stosunków polsko-ukraińskich.



Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów

Stowarzyszenie posiada własne archiwum, w którym zgromadziło ponad 20 tys. relacji bezpośrednich świadków ludobójstwa, a także unikalne fotografie. Wspomnienia zbierane są na bieżąco, a byli mieszkańcy Kresów Wschodnich nadal odpowiadają na apele, przysyłając swoje relacje. W zakresie dokumentowania zbrodni OUN i UPA Stowarzyszenie od lat współpracuje z Instytutem Pamięci Narodowej.

Od 1992 roku Stowarzyszenie wydaje kwartalnik historyczno-publicystyczny „Na Rubieży”. Opublikowało też kilka książek, dokumentujących mordy dokonane na Polakach na obszarach należących przed wojną do województw: tarnopolskiego, lwowskiego i stanisławowskiego, a także publikację o zbrodniach na duchowieństwie rzymskokatolickim. Publikacji doczekały się też wspomnienia świadków oraz przewodnik po pomnikach, mogiłach i innych miejscach pamięci poświęconych ofiarom zbrodni OUN i UPA.

Do celów Stowarzyszenia należy wspieranie i organizowanie budowy pomników oraz tablic pamiątkowych upamiętniających zbrodnie na ludności polskiej. Z inicjatywy Stowarzyszenia w 1999 roku wybudowano we Wrocławiu pomnik Ofiar Zbrodni Ludobójstwa Ludności Polskiej, który upamiętnia Polaków zamordowanych przez OUN i UPA. Monument poświęcił kard. Henryk Gulbinowicz. To właśnie przed wrocławskim pomnikiem SUOZUN organizuje

coroczne uroczystości poświęcone ofiarom zbrodni wołyńskiej.

Stowarzyszenie nie tylko upamiętnia ofiary ukraińskich zbrodni i działa na rzecz ustalenia faktów o ich sprawcach, ale także honoruje Ukraińców, którzy pomagali swym polskim sąsiadom z narażeniem własnego życia. Dzięki działaniom SUOZUN udało się ustalić dziesiątki nazwisk ukraińskich Sprawiedliwych, którzy informowali Polaków o grożącym im niebezpieczeństwie. W 2007 roku IPN wydał na ten temat publikację pt. „Kresowa księga sprawiedliwych 1939–1945. O Ukraińcach ratujących Polaków poddanych eksterminacji przez OUN i UPA”.